

Оваа публикација е произведена со поддршка од Меѓународното буџетско партнерство (IBP). IBP може да не се согласува или да не ги одобрува мислењата изразени во оваа публикација.

На Соопштението од Консултациите на Извршниот одбор на ММФ за Членот IV – 2025 26. февруари 2025.

По спроведената мисија со цел [консултации за подготовка на Членот IV, Меѓународниот Монетарен Фонд](#) оцени дека растот на македонската економија добива моментум. Проекцијата за раст на БДП во 2025 изнесува 3.3%, што е во линија со нашата последна проекција од 3.5% (види [Макро-монитор](#) од декември 2024). Сепак, поради структурните ризици предизвикани од надворешни фактори и намалувањето на населението поради емиграцијата, проценката е дека потенцијалниот раст на економијата се **намалил на 3%**.

Finance Think смета дека неколку значајни укажувања во Соопштението на ММФ заслужуваат сериозно внимание од страна на носителите на политиките:

- **фискалните ризици сврзани со потенцијалното потизвршување на проектираните приходи.** За овој ризик, Finance Think укажа уште во [ФТ Коментар бр. 40 на Предлог-Буџетот на Република](#)

[Северна Македонија за 2025 година, 19. ноември 2024.](#), укажувајќи дека „Finance Think проценува поголем ризик во сегментот на проектирање на буџетските приходи со номинална стапка на раст од 12.8%, односно повеќе од двојно повисоко од збирот на реалната стапка на раст на БДП и стапката на инфлација.“ Според тоа, се очекува остварувањето на буџетскиот дефицит за годинава да биде натфрлено (поголема негативна стапка), освен ако не се компензира со потреализација на капиталните инвестиции.

- **Перзистирањето на буџетскиот дефицит ќе влијае врз понатамошно зголемување на јавниот долг, кој веќе ја проби психолошката граница од 60% од БДП.** ММФ нагласува дека неопходно е фискалната стратегија да се подигне на ниво на кредибилен документ кој ќе

обезбеди усогласеност со фискалните правила, што е целосно во линија со резултатите и наодите од нашата [Студија за политиките 53: Фискална дисциплина и ефикасност на фискалните правила во Северна Македонија: патот кон одржливост](#) од ноември 2024., во која укажавме за потребата од целосна усогласеност со поставените фискални правила, како влог во среднорочна фискална консолидација која ќе го поддржи растот на економијата.

- **Сепак, во контекст на фискалната консолидација, ММФ сериозно го зема предвид напорите за сузбивање на сивата економија, преку подобрувањето на ефикасноста на Управата за јавни приходи.** Овие намери се позитивно оценети со цел зголемување на даночната основа и подобрување на приходната страна од буџетот, иако потребно е време за да дадат целосни ефекти. Нашата [Студија за политиките 50: Грануларно испитување на неформалната економија во Северна Македонија: Увид во неформалните работници, непријавената работа и нецелосното пријавување на доходот во домаќинствата](#) од март 2024 даде препораки во оваа насока, кои може да се искористат за отпочнување сериозна борба со сивата економија.
- **ММФ зазема јасна позиција во поглед на понатамошното зголемување на пензиите, платите**

во јавниот сектор и минималната плата. Поконкретно „Фондот препорачува да се изостават понатамошните зголемувања на пензиите во септември 2025 година и враќање на систем на пензии заснован на правила во 2026 година – индексирајќи ги само според инфлацијата – за да се поддржи фискалната консолидација, додека се заштитува куповната моќ на пензионерите.“ Фондот советува ограничување на растот на јавните плати на нивото на инфлацијата во краткорочен период, како и избегнување ад-хок зголемувања на минималната плата, со цел да се избегнат дополнителни притисоци врз инфлацијата. Овие препораки се исто така целосно во линија со нашата погоре-спомената [Студија 53](#).

- **ММФ смета дека материјализацијата на фискалните ризици ќе ја попречи монетарната политика од понатамошно олабавување.** Поради тековното опстојување на инфлацијата, посебно кај храната, ММФ препорачува монетарната политика да не продолжи со понатамошно олабавување во овој момент. Но, многу поважно, јасно се артикулирани инфлаторните ризици од домашните фактори: „НБРСМ треба да остане будна на инфлаторни ризици од домашни фактори, **вклучувајќи зголемувања на плати и пензии,** како и зголемени надворешни ризици од неизвесности во трговијата.“ Овој став на ММФ е целосно во

линија со нашите ставови,
изразени, на пр. во [ФТ Коментар
40](#), споменат погоре, во кој
наведуваме: „Од друга страна,
растот на трошоците на Фондот за
пензиско и инвалидско
осигурување од 14.8% е јасно
воден од реализираниот
(септември 2024) и предвидениот
(март 2025) линеарен пораст на
пензиите. Овие две ставки се
особено значајни бидејќи ја
ослабуваат фискалната
консолидација и остануваат да
бидат одраз на експанзивниот
карактер на фискалната политика,
и оттука основен извор на
инфлациски ризик во 2025
година.“